

Zpráva o realizaci projektu KDE KONČÍ SVĚT v letech 2019-2021

Smyslem projektu Klubu dětských knihoven SKIP ČR **Kde končí svět** je zastřešit stovky kulturně-vzdělávacích aktivit dětských oddělení veřejných knihoven, prezentovat je jako celek a dodat jim váhy, kterou si právem zaslouží. Sdílet nápady mezi knihovnami a vzájemně se inspirovat. Rozvíjet čtenářství u dětí tak, aby pocítily, že v jejich místní knihovně svět nekončí, že malé je součástí velkého.

Projekt patří ke stěžejním aktivitám KDK, vznikl už v roce 2000 a je koncipován jako bienále. První rok je vždy věnován přímé práci s dětskými čtenáři v místech. Uplatněné formy mohou být různé (čtení, soutěže, besedy, workshopy aj.) a formálně jsou děleny do čtyř kategorií – na oblast dětského čtenářství, oblast tvůrčího psaní, oblast výtvarnou a oblast literárně-dramatickou. Podstatným svorníkem každého ročníku je společné celostátní téma. Na jaře následujícího roku pak probíhají regionální přehlídky toho nejlepšího, co v rámci projektu na dané téma v knihovnách vzniklo. U příležitosti Mezinárodního dne dětí kolem 1. června projekt vždy vrcholí slavnostním setkáním nejaktivnějších dětí s knihovnicí, spisovatelem a interprety literárních děl v Praze.

XII. ročník projektu Kde končí svět 2019/2020 – „Labyrint světa, Komenský a ráj knížek“, byl tentokrát tematicky zaměřený k 350. výročí úmrtí **učitele národů Jana Amose Komenského** (narodil se 28. 3. 1592 v Moravském markrabství a zemřel 15. 11. 1670 v Amsterdamu). Byl spisovatelem, jazykovědcem, teologem, pedagogem a filozofem, jedním z největších českých myslitelů všech dob vůbec. Byl velmi pracovitý, od dětství s odpovědným přístupem k životu. Psal hlavně česky, latinsky a německy, vytvořil dvě stovky spisů z mnoha oborů. Už během svého života si získal mezinárodní věhlas jako učitel. Vysoce oceňoval význam výchovy, zdůrazňoval, že vzdělávání má být pro všechny, že nikdy nekončí, je neustálé. Poprvé definoval školní rok, školní týden a školní prázdniny (ty ale zavedla až Marie Terezie v roce 1774), stanovil dodnes obecně platné vyučovací zásady. Slavná je jeho vyučovací metoda škola na jevišti neboli škola hrou. Upřímně věřil v Boha a v lepší budoucnost, s pomocí vzdělání toužil svět změnit k lepšímu. Tvrdil, že člověk musí začít s nápravou u sebe sama. A také pravil: **„Nemilovat knihy znamená nemilovat moudrost. Nemilovat moudrost však znamená stávat se hlupákem.“**

Projekt byl tentokrát příležitostí více prohloubit spolupráci knihovny se školou, spolupráci veřejné knihovny se školní knihovnou apod. Široké a důvěrně známé téma poskytlo knihovnám prostor pro aktivity všeho druhu, pro práci s dětmi celého věkového spektra, a to nejenom v rámci projektu, ale po dobu celého roku. Mohly svobodně využít vlastní kreativitu, nebo se inspirovat některým z nabídnutých nápadů – od výstavy vysvědčení či slabikářů až po hru na školu.

V průběhu roku 2020 došlo ke změně jednoho ze tří garantů projektu – Janu Hladíkovou, u níž se dosud shromažďovaly přihlášky, po odchodu do důchodu v rámci Městské knihovny Jindřichův Hradec nahradila kolegyně Olga Šenoldová.

Ročník byl v konferenci Andersen vyhlášen už 2. října 2019. Prostřednictvím klubek se jednotlivé knihovny do projektu formálně přihlašovaly (některé tradičně zapoměly) a zahájily programy ve svých místech. Dle původního a obvyklého harmonogramu měly regionální přehlídky proběhnout cca v dubnu 2020, slavnostní vyvrcholení projektu s pasováním na rytíře řádu Krásného slova bylo naplánováno na 2. června 2020 v Zrcadlové síni Klementina v Praze. Jelikož řada zapojených knihoven do vyhlášení nouzového stavu nestihla s dětmi aktivity dokončit, řada aktivit byla závislá na spolupráci se školami a ani regionální přehlídky v řadě krajů neproběhly, předsedkyně klubek se za nejisté situace společně rozhodly projekt nerušit,



ale prodloužit do dalšího školního roku s vyvrcholením 1. června 2021. Optimisticky předpokládaly, že s tématem tak bude možné dále pracovat, rozpracované dodělat, rozšířit a obohatit o nové nápady.

Následovaly však další vlny pandemie. Nařízená protipandemická opatření až do května 2021 pořádání hromadných akcí v knihovnách neumožňovala. Celostátní setkání bylo obtížné i jen naplánovat, neboť vývoj situace byl nejasný, vládní opatření se často měnila, školy všech stupňů, s nimiž knihovny jindy hojně spolupracují, fungovaly v režimu distanční výuky. Na počátku června se sice hromadné akce pomalu mohly začít rozbíhat, ovšem s podmínkou, že max. přípustný počet přítomných v sále nesmí být vyšší než 50 % celkové kapacity míst k sezení, každý návštěvník musí být usazen, vzdálenost od jeviště či účinkujících musí být nejméně 2 m, účast je možná pouze s respirátorem FFP2/KN 95/nanorouškou, k dispozici je dezinfekce na ruce a návštěvník doloží potvrzení o negativním testu či očkování. Po zvážení všech okolností se organizátoři nakonec rozhodli tento ročník projektu ukončit bez celostátního vyvrcholení. Důvodem byl také příliš velký časový odstup od původních aktivit s dětmi v knihovnách (žáci již byli o dva ročníky výše).

Původní plán financování projektu byl stejný jako v předchozích letech – počítalo se s celkovými náklady 50 000,- Kč (z toho cca 25 tis. na cestovné pro dětské účastníky vyvrcholení v Praze), zdrojem měla být dotace od MK ČR (K21) ve výši 25 000,- Kč a příspěvek z rozpočtu SKIP ČR. Přidělené dotace v letech 2020 a 2021 nemohly být z výše uvedených důvodů čerpány – po dohodě s hospodářkou SKIP Alenou Kvasničkovou byla suma dána k dispozici SKIPu na jiné projekty.

Případný další ročník s novým tématem bude vyhlášen v září 2022.

Librousaři, které dostávají rytíři řádu Krásného slova při slavnostním pasování v Praze, jsou pro příští ročník již připraveni a zaplacení (18 ks), uloženi v kanceláři předsedy SKIP Romana Giebische.

14. 4. 2022

Za tým organizátorů projektu zapsala Helena Šlesingerová